

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Nusikaltimų Aukos](#) > [Nukentėjusiųjų Teisės Pagal Šalis](#) > 1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją, įvykus nusikaltimui, man suteiks valdžios institucija (pvz., policija, prokuroras), man dar nėra pranešus apie nusikaltimą?

Teisminės institucijos ir bet kurios kitos valstybinės institucijos, su kuriomis bendraujate, suteiks jums informaciją apie Socialinio darbo ir vaikų apsaugos generalinių direktoratų (rum. *Directiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului - DGASPC*) paramos aukoms tarnybas ir atitinkamas paslaugas teikiančias NVO, su kuriomis galite susisiekti.

Ši informacija pateikiama žodžiu ir raštu formoje, kurią reikia pasirašyti. Joje pateikiamas bent informaciją teikiančios institucijos jurisdikcijoje esančios paramos aukoms tarnybos adresas ir jos atsakomybių sąrašas.

Pirmoji teisminė institucija (policija ar prokuratūra), į kurią kreipiatės, ar atitinkamu atveju paramos aukoms tarnybos pirmą kartą su jomis susisiekus informuos apie jūsų teises ir paramos bei apsaugos paslaugas, kurias galite gauti.

Jums bus suteikta informacija apie:

- tai, kokią paramą galite gauti ir kas ją gali teikti, įskaitant esminę informaciją apie galimybę gauti medicinos pagalbą, psichologo konsultacijas ir alternatyvų apgyvendinimą;
- baudžiamosios veikos tyrimus vykdančią organą, kuriam galite pateikti pareiškimą;
- teisę į teisinę pagalbą ir instituciją, su kuria galite susisiekti šiuo klausimu;
- sąlygas ir procedūrą, taikomą norint gauti nemokamas teisinės pagalbos paslaugas;
- jūsų teises baudžiamosios bylos metu (įskaitant apie jūsų kaip liudytojo, kuriam gresia pavojus, apsaugos priemones);
- sąlygas ir procedūrą, taikomą norint gauti finansinę kompensaciją iš valstybės;
- teisę pasinaudoti tarpininko paslaugomis;
- jei gyvenate kitoje valstybėje narėje, informaciją apie tai, kaip toje valstybėje narėje pateikti pareiškimą dėl nusikaltimo ar paraišką dėl valstybės mokamos kompensacijos, taip pat informaciją, kaip Rumunijos teisminės institucijos jus gali išklausti jums esant už Rumunijos ribų.

Informacija bus pateikta jums suprantama kalba. Jums taip pat bus pateikta forma su visa šia informacija, kurią turėsite pasirašyti. Pirmą kartą kreipiantis į atitinkamas institucijas jus gali lydėti pasirinktas asmuo.

Jei teisminei institucijai pateiksite skundą, gausite rašytinį patvirtinimą apie jūsų pranešimo gavimą. Pareiškimas gali būti pateiktas raštu arba žodžiu. Taip pat galite prašyti, kad apie nusikaltimą už jus praneštų kitas asmuo, tačiau tam asmeniui turite suteikti rašytinį įgaliojimą. Rašytinis įgaliojimas, kurį būtina turite pasirašyti, bus įtrauktas į bylos medžiagą.

Negyvenu ES šalyje, kurioje įvykdytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Jei esate užsienietis ir tapote nusikaltimo auka Rumunijoje, jums suteikiamos visos Rumunijos piliečių, tapusių nusikaltimo aukomis, teisės.

Jei rumuniškai nekalbate, turite teisę į nemokamą vertėją, kuris jums padės bendraujant su valdžios institucijomis. Tai reiškia, kad savo paraišką galėsite pateikti ir informaciją, į kurią turite teisę pranešimo apie nusikaltimą metu,

galėsite gauti jums suprantama kalba.

Jei gyvenate kitoje valstybėje narėje, pranešimą apie nusikaltimą arba paraišką dėl finansinės kompensacijos pateikti galite toje valstybėje narėje. Be to, Rumunijos teisminės institucijos jus gali išklausti net jums nebūnant Rumunijoje.

Jei tapote prekybos žmonėmis auka, galite būti apgyvendintas specialiose prieglaudose, kuriose būsite apsaugotas. Baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu gausite informaciją apie procedūrą jums suprantama kalba; taip pat galite gauti psichologinio konsultavimo paslaugas ir medicinos pagalbą. Rumunijos institucijos dės visas pastangas, kad padėtų jums kuo greičiau grįžti į gimtąją šalį, ir pasirūpins saugiu jūsų nuvežimu iki Rumunijos sienos.

Jei esate užsienietis, galite prašyti, kad valstybė sumokėtų jums finansinę kompensaciją, jeigu tapote bet kurio iš toliau nurodytų nusikaltimų auka, t. y. tapote: pasikėsinimo nužudyti ir pasikėsinimo nužudyti sunkinančiomis aplinkybėmis, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 188 ir 189 straipsniuose, auka; smurto šeimoje, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 194 straipsnyje, auka; tyčinio nusikaltimo, dėl kurio patyrėte fizinį sužalojimą, ir smurto namuose, kaip išdėstyta Baudžiamojo kodekso 199 straipsnyje, auka; išžaginimo, lytinių santykių su nepilnamečiu ar seksualinio išpuolio, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 218–220 straipsniuose, auka; prekybos žmonėmis ar vaikais, kaip išdėstyta Baudžiamojo kodekso 210 ir 211 straipsniuose, terorizmo ar kito tyčinio smurtinio nusikaltimo auka.

Taip pat galite gauti kuponus, skirtus neatidėliotiniems poreikiams patenkinti, neviršijant penkių bruto nacionalinių bazinių minimaliųjų darbo užmokesčių. Neatidėliotini poreikiai yra susiję su maistu, būstu, transportu, vaistais ir sanitarijos reikmenimis, taip pat higienos ir asmeniniais reikmenimis ir yra išreiškiami tiesiogiai arba netiesiogiai, o šių dalykų nebuvimas gali neigiamai paveikti tiesioginius jūsų interesus. Prašymai gali būti teikiami Bukarešto teismo Finansinių kompensacijų nusikaltimų aukoms komitetui.

Jei tapote pasikėsinimo nužudyti, pasikėsinimo nužudyti sunkinančiomis aplinkybėmis auka, kūno sužalojimo, tyčinių nusikaltimų, dėl kurių auka patiria kūno sužalojimų, išžaginimo, seksualinės prievartos, lytinių santykių su nepilnamečiu ir seksualinio nepilnamečių tvirkinimo auka, jūs taip pat turite teisę į nemokamą teisinę pagalbą. Dėl nužudymo arba nužudymo sunkinančiomis aplinkybėmis mirusių asmenų ir dėl tyčinių nusikaltimų, dėl kurių auka miršta, mirusių asmenų sutuoktinis (-ė), vaikai ir išlaikomi asmenys taip pat turi teisę gauti nemokamą teisinę pagalbą.

Jeigu pranešiu apie nusikaltimą, kokią informaciją gausiu?

Jums teikiant pareiškimą apie nusikaltimą, jį priimantis pareigūnas paaiškins apie tolesnes procedūras. Jūs gausite informaciją apie savo teises ir paslaugas, kurias galite gauti. Policija turi parengti rašytinį pranešimą, kuriame nurodoma, kokią informaciją jums pateikė.

Jums bus suteikta informacija apie:

- jūsų teises baudžiamojoje byloje;
- organizacijas, į kurias galite kreiptis, ir jų teikiamas paslaugas;
- kaip galite gauti apsaugą;
- sąlygas ir procedūrą, taikomą norint gauti finansinę kompensaciją iš valstybės;
- sąlygas ir procedūrą, taikomą gaunant nemokamas teisinio atstovavimo paslaugas;
- sąlygas ir procedūrą, taikomą gaunant nemokamas teisinės pagalbos paslaugas;
- teisę pasinaudoti tarpininko paslaugomis;
- jei atsakovui atimta laisvė arba jei jam skirta laisvės atėmimo bausmė, teisę gauti informaciją apie jo / jos paleidimą į laisvę;
- jei gyvenate kitoje valstybėje narėje, informaciją apie tai, kaip toje valstybėje narėje pateikti paraišką dėl valstybės mokamos kompensacijos, taip pat informaciją, kaip Rumunijos teisminės institucijos jus gali išklausti jums esant už Rumunijos ribų.

Taigi bylos nagrinėjimo metu galite gauti informaciją apie tyrimo eigą ir sprendimo, kuriuo prokuroras nusprendžia neperduoti bylos teismui, jei tas sprendimas priimamas, kopiją. Norėdami gauti tą informaciją, turėsite pateikti prašymą policijos pareigūnui arba jūsų bylą nagrinėjančiam prokurorui ir nurodyti pašto adresą Rumunijoje ar e. pašto adresą arba elektroninių žinučių adresą, kuriuo su jumis galima susisiekti.

Prokurorui nusprendus perduoti bylą nagrinėti teisme, gausite šaukimą į teismą.

Apklaustos teisme atveju taip pat būsite informuotas apie savo teises ir pareigas, kaip nurodyta toliau:

- teisę pasinaudoti advokato paslaugomis arba, jei taikytina, gauti nemokamas teisinio atstovavimo paslaugas;
- teisę pasinaudoti tarpininko paslaugomis, kai tai leidžiama pagal įstatymą;
- teisę pasiūlyti pateiktinus įrodymus, teisę pareikšti prieštaravimus ir teikti pastabas pagal įstatymą;
- teisę gauti informaciją apie bylos eigą;
- teisę pateikti preliminarų skundą, kai tai būtina (dėl tam tikrų rūšių nusikaltimų būtina pateikti prašymą preliminarus skundo forma tam, kad būtų galima tęsti bylą nusikalstamą veiką padariusio asmens atžvilgiu). Teisminės institucijos šiuo klausimu prireikus pateiks paaiškinimus. Pateikdami preliminarų skundą, jūs prašote tęsti baudžiamąjį procesą nusikalstamą veiką padariusio asmens atžvilgiu. Preliminarus skundas skiriasi nuo skundo, kurį pateikiate policijai arba prokurorui, siekdamas informuoti juos apie jums padarytą nusikaltimą.
- teisę tapti civiliniu ieškovu byloje;
- pareigą gavus kvietimą atvykti į teisminę instituciją;
- pareigą pranešti apie bet kokį adresu pasikeitimą;
- teisę gauti informaciją apie bet kokį nusikaltėlio paleidimą, kai nusikalstamą veiką padaręs asmuo nuteisiamas laisvės atėmimo bausme arba yra sulaikytas kardomajam kalinimui.

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas, arba tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)?

Taip. Turite teisę visos baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu naudotis vertimo raštu ir žodžiu paslaugomis.

Kaip institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)?

Teisminė institucija gali pareikalauti, kad aukų, kurioms pagal įstatymą priklauso apsauga, apklausos vyktų tarpininkaujant ar dalyvaujant psichologui ar kitam aukų konsultavimo srities specialistui.

Kalbos ar klausos sutrikimų turinčios aukos bus apklausiamos dalyvaujant asmenims, galintiems bendrauti ženklu kalba. Tokiais atvejais taip pat galite bendrauti raštu.

Paramos aukoms tarnybos

Tam, kad aukos galėtų gauti tinkamą paramą ir apsaugą, kiekviena jų įvertinama individualiai. Aukos įvertina aukų paramos tarnybos ar privatūs socialinių paslaugų teikėjai. Atitinkamais atvejais ir aukai sutikus šios tarnybos bendradarbiauja su viešojo ar privačiojo sektoriaus sveikatos priežiūros paslaugų teikėjais.

Nusikaltimų aukos ir jų šeimos nariai gali gauti tokias paramos ir apsaugos paslaugas:

- informaciją apie aukų teises;
- psichologinį konsultavimą, patarimus, susijusius su antrinės ar pakartotinės viktimizacijos, bauginimo ir keršto pavojumi;
- konsultacijas finansiniais ir praktiniais klausimais, susijusiais su nusikaltimu;
- socialinės įtraukties / reintegracijos paslaugas;
- socialinei reintegracijai reikalingą emocinę ir socialinę paramą;
- informaciją ir konsultacijas dėl aukos vaidmens vykstant baudžiamajam procesui, be kita ko, dėl pasirengimo dalyvauti teisme; atitinkamais atvejais, aukos nukreipimą kitoms specializuotoms tarnyboms: socialinėms, sveikatos priežiūros, užimtumo, švietimo arba kitoms pagal įstatymą veikiančioms visuotinės svarbos tarnyboms.

Paramos ir apsaugos paslaugos gali būti teikiamos:

1. dienos užimtumo centruose, kurie visų pirma teikia informaciją, konsultacijas, emocinę ir socialinę paramą siekiant socialinės reintegracijos, psichologines, teises ir finansines konsultacijas, socialinės įtraukties /

reintegracijos paslaugas ir pan.;

2. apgyvendinimo centruose, kurie teikia tinkamą laikiną apgyvendinimą aukoms, kurioms reikia saugios vietos dėl gresiančios antrinės ir pakartotinės viktimizacijos, bauginimo ir keršto rizikos.

Smurto šeimoje ar prekybos žmonėmis aukos gali būti apgyvendinamos priėmimo centruose, kuriuose jos ir jų globojami nepilnamečiai tam tikrą laiką gali gauti nemokamą pagalbą šeimai, apsaugą nuo nusikalstamą veiką padariusio asmens, medicinos priežiūrą, priežiūros paslaugas, maisto, apgyvendinimą, psichologines konsultacijas ir teisinę pagalbą.

Daugiau informacijos apie paramos smurto šeimoje aukoms paslaugas galima rasti [čia](#).

Kas teikia paramą aukoms?

Kiekvienas Socialinio darbo ir vaikų apsaugos generalinis direktoratas turi paramos aukoms tarnybą.

Paramą aukoms taip pat gali teikti privatūs socialinių paslaugų teikėjai.

Jei tapote smurto šeimoje auka, galite kreiptis į Nacionalinę moterų ir vyrų lygių galimybių agentūrą (rum. *Agencia Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) ir Socialinio darbo ir vaikų apsaugos generalinius direktoratus (DGASPC).

Jei esate jaunesnis nei 18 metų ir tapote nusikaltimo auka, galite kreiptis į Nacionalinę vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo agentūrą (rum. *Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție*, ANPDCA) ir Socialinio darbo ir vaikų apsaugos generalinius direktoratus (DGASPC).

Jei tapote prekybos žmonėmis auka, galite kreiptis į Nacionalinę kovos su prekyba žmonėmis agentūrą (rum. *Agencia Națională împotriva Traficului de Persoane*, ANITP), kuri priklauso Vidaus reikalų ministerijai (*Ministerul Afacerilor Interne*, MAI).

Teisingumo ministerija yra Rumunijos padedančioji valdžios institucija, atsakinga už finansinių kompensacijų tyčinių nusikaltimų, įvykdytų kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje yra nukentėjusiojo gyvenamoji vieta, aukoms procedūrą.

Taip pat yra daugybė nevyriausybių organizacijų (NVO), kurios teikia įvairių rūšių paramą aukoms. Institucija, į kurią kreipiatės, nusiųs jus tiesiai į atitinkamą NVO.

Ar policija mane automatiškai nukreips į paramos aukoms tarnybą?

Taip, teisminės institucijos privalo jus nukreipti į tokias tarnybas.

Kaip saugomas mano privatumas?

Informacija, parama ir apsauga nusikaltimo aukoms teikiama užtikrinant jų asmens duomenų ir bet kokios informacijos apie aukos asmeninį gyvenimą bei jos patiriamus sunkumus, konfidencialumą. Paramos paslaugos teikiamos anonimiškai, joms gauti nereikia su jų gavėjais sudaryti sutarčių.

Duomenys apie nusikaltimų aukas saugomi vienus metus. Jie gali būti naudojami paramai aukoms suteikti ir jų apsaugai arba teikiami teisminėms institucijoms paprašius. Pasibaigus vienu metų laikotarpiui, išsaugoti duomenys bus ištrinti.

Jei jums teikiama parama aukoms ir apsauga, jūsų tapatybės duomenys bus saugomi tų priemonių galiojimo laikotarpiu ir dar tris mėnesius jam pasibaigus.

Smurto šeimoje ir prekybos žmonėmis aukų apgyvendinimo centrų adresus laikomas paslapyje.

Jei teisminės institucijos mano, kad baudžiamojo tyrimo metu ir per teisminį bylos nagrinėjimą jūsų privatumui arba orumui gali būti daromas poveikis dėl jūsų pateikiamos informacijos arba kitų priežasčių, jos savo iniciatyva arba jums paprašius gali taikyti priemones jūsų konfidencialumui ir privatumui apsaugoti, pavyzdžiui:

- apsaugoti jūsų tapatybės duomenis;
- vykdydamos apklausą naudoti audiovizualines priemones, kuriomis iškraipomas jūsų balsas ir atvaizdas, nereikalaudamos asmeniškai dalyvauti tais atvejais, kai nepakanka kitų priemonių;
- rengti uždara teismo posėdį per visą jūsų apklausą.

Be to, proceso metu teismas gali uždrausti skelbti tekstus, piešinius, nuotraukas ar atvaizdus, kurie galėtų atskleisti jūsų tapatybę.

Teismas taip pat gali paskelbti, kad teismo posėdis bus uždaras, jeigu viešas bylos nagrinėjimas gali pakenkti jūsų orumui arba privatumui.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, prieš tai turiu pranešti apie nusikaltimą?

Tam, kad gautumėte nusikaltimų aukoms teikiamą informaciją, paramą ir apsaugą, jums nebūtina pateikti skundą baudžiamųjų bylų tyrimo įstaigoms.

Asmens apsauga, jei man kyla pavojus

Kokio pobūdžio apsaugos esama?

Baudžiamojo tyrimo metu ir per teisminį bylos nagrinėjimą turite teisę į apsaugos priemones, kai teisminės institucijos mano, kad jums gali grėsti pavojus.

Labai svarbu, kad žinotumėte, jog tais atvejais, kai teisminės institucijos mano, kad jums gali grėsti pavojus dėl jūsų pateikiamos informacijos arba dėl kitų priežasčių, jos jums paprašius arba savo iniciatyva gali taikyti tam tikras priemones, siekdamos užtikrinti jūsų apsaugą, pavyzdžiui:

- stebėti jūsų namus arba laikiną būstą arba užtikrinti jo apsaugą;
- suteikti jums arba jūsų šeimos nariams palydą arba apsaugą kelionės metu;
- apsaugoti jūsų tapatybės duomenis (asmens duomenys byloje gali būti praleidžiami, taip siekiant apsaugoti jūsų tapatybės slaptumą);
- vykdyti apklausą naudojant audiovizualines priemones, kuriomis iškraipomas jūsų balsas ir atvaizdas, nereikalaujant asmeniškai dalyvauti tais atvejais, kai nepakanka kitų priemonių (šiuo atveju neprivalote atvykti pas policijos pareigūną, prokurorą arba teisėją ir nebūsate vienoje vietoje kartu su nusikalstamą veiką padariusiu asmeniu);
- rengti uždara teismo posėdį per visą jūsų apklausą.

Be to, proceso metu teismas gali uždrausti skelbti tekstus, piešinius, nuotraukas ar atvaizdus, kurie galėtų atskleisti jūsų tapatybę.

Be to, jei esate liudytojas baudžiamojoje byloje arba net ir nedalyvaudamas byloje pateikiate informaciją, kuri padeda teisminėms institucijoms išspręsti bylas, susijusias su sunkiais nusikaltimais, arba užkirsti kelią didelei žalai, galite prašyti tyrimą atliekančio policijos pareigūno arba prokuroro įtraukti jus į liudytojų apsaugos programą. Ši programa apima įvairias priemones, pavyzdžiui:

- tapatybės slaptumą, įskaitant dalyvavimą apklausose naudojant priemones, kuriomis iškraipomas jūsų balsas arba atvaizdas;
- policijos apsaugą jūsų namams ir policijos palydą gavus kvietimą atvykti į baudžiamojo tyrimo vykdymo įstaigas;
- perkėlimą Europos Sąjungoje;
- tapatybės pakeitimą, įskaitant jūsų išvaizdos pakeitimą, jei to reikia.

Jei esate įtraukiamas į liudytojų apsaugos programą, pasinaudosite papildoma pagalba, pavyzdžiui:

- reintegracija kitoje socialinėje aplinkoje;
- naujų profesinių įgūdžių įgijimu;
- nauju darbu;
- finansine parama, kuri teikiama, iki randate naują darbą.

Prireikus jūsų pirmo laipsnio giminaičiai (pvz., jūsų vaikai, tėvai) ir jūsų sutuoktinis (-ė) taip pat gali būti įtraukti į liudytojų apsaugos programą.

Jei į liudytojų apsaugos programą nebuvote įtrauktas baudžiamojo tyrimo metu, dėl dalyvavimo šioje programoje galite kreipti į teisną.

Atsižvelgiant į nusikaltimo rūšį, galima pasinaudoti papildoma apsauga.

- Jei esate smurto šeimoje auka, galite paprašyti policijos nusikalstamą veiką padariusį asmenį nedelsiant iškeldinti iš bendrų namų taikant laikinosios apsaugos orderį, kuris galios tol, kol teismas išduos apsaugos orderį. Kita vertus, jūs, kaip auka, galite būti apgyvendintas nuo smurto šeimoje nukentėjusiųjų centre. Toks apgyvendinimas galimas tik skubiais atvejais ar gavus centro administracijos sutikimą. Atvykęs į centrą galite gauti nemokamą apgyvendinimą, maistą, medicininę priežiūrą, psichologinį konsultavimą ir teisinę pagalbą.
- Jei esate prekybos žmonėmis auka, galite būti apgyvendintas aukų apsaugos centre. Pagal įstatymus apgyvendinimas suteikiamas 90 dienų, tačiau teismas gali pratęsti jūsų apsistojimo laikotarpį iki bylos pabaigos. Teismo sesijos prekybos vaikais atvejais vyksta už uždarytų durų. Be to, šiose bylose jaunesni nei 14 metų nepilnamečiai apklausiami dalyvaujant psichologui ir Socialinio darbo ir vaiko apsaugos generalinio direktorato atstovui.

Jei manote, kad jums kyla pavojus, turėtumėte informuoti policijos pareigūną, prokurorą arba teisėją ir pateikti kuo daugiau informacijos.

Pirmiau minėtomis priemonėmis galima pasinaudoti baudžiamojo tyrimo etape ir nagrinėjant bylą teisme.

Kas gali suteikti man apsaugą?

Apsaugą suteikia Rumunijos policija.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų, ar nusikalstamą veiką padaręs asmuo man negali padaryti daugiau žalos?

Siekiant išvengti antrinės viktimizacijos, nustačius jūsų tapatybę, būsite kuo greičiau įvertintas, siekiant apriboti pareiškimų ir medicininių, psichologinių ir socialinių vertinimų skaičių.

Paramos aukoms departamentai ir (arba) teikėjai patars dėl bauginimo ir keršo grėsmės. Siekiant išvengti bauginimo ir keršto grėsmės, galite būti laikinai apgyvendintas apgyvendinimo centre.

Jei baudžiamajam procesui pasibaigus jums vis dar kyla pavojus, teisminės institucijos turėtų įvertinti, ar jus reikėtų įtraukti į liudytojų apsaugos programą, nebent jūs tokioje programoje jau dalyvaujate.

Jei tapote prekybos žmonėmis, smurto artimoje aplinkoje, organizuoto nusikalstamumo, terorizmo ar kitų kategorijų nusikaltimų auka, būsite laikomas pažeidžiama auka ir jums bus suteikta įstatymais numatyta liudytojų, kuriems grasinama, ar pažeidžiamų liudytojų apsauga.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų, ar baudžiamosios teisenos sistema (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu) man negali padaryti daugiau žalos?

Taip, jūsų byla gali būti vertinama. Pavyzdžiui, jei tapote tam tikrų kategorijų nusikaltimų (smurto šeimoje, išžaginimo, seksualinio išpuolio ir pan.) auka, jus apklaus tik tos pačios lyties asmenys, jei to paprašysite.

Auka antrą kartą bus apklausama tik jei tai griežtai būtina, siekiant išvengti tolesnės žalos aukai baudžiamojoje byloje.

Siekiant išvengti aukos antrinės viktimizacijos ją pakartotinai apklausiant teisminėse institucijose, pagal įstatymus, kuriais reglamentuojamas baudžiamasis procesas, taip pat reikalaujama, kad pareiškimą dėl nusikaltimo pateikusi

nukentėjusioji šalis būtų apklausta iš karto arba, jei to neįmanoma padaryti, be nebūtino delsimo po to, kai ji pateikė pareiškimą.

Nusikaltimų aukoms teisme numatyti atskiri laukiamieji.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Jei esate pažeidžiama auka, galite pasinaudoti ankstesniuose atsakymuose apie liudytojų apsaugą išsamiai aprašytais apsaugos priemonėmis.

Esu nepilnametis. Ar turiu specialių teisių?

Jei esate vaikas ir tapote išnaudojimo, smurto, priekabiavimo, aplaidumo, netinkamo elgesio arba bet kurio kito nusikaltimo auka, apie nusikaltimą policijai gali pranešti bet kuris asmuo, įskaitant jus.

Nepilnamečiai nuo pat pradžių laikomi pažeidžiamomis aukomis, o institucijos jus informuos apie apsaugos priemones, kurias galite gauti.

Jei teisminė institucija negali nustatyti jūsų amžiaus ir yra priežasčių manyti, kad esate nepilnametis, bus laikoma, kad esate nepilnametis.

Nuo smurto nukentėję vaikai bus apžiūrėti, jiems Socialinės apsaugos ir vaikų apsaugos generalinių direktoratų specializuoti departamentai, atsakingi už intervencines priemones prievartos, aplaidumo, prekybos žmonėmis, migracijos ir repatriacijos bylose, suteiks pagal įstatymus numatytą paramą ir apsaugą.

Nepilnamečiai gali gauti Nacionalinės vaikų teisių apsaugos ir įvaikinimo institucijos pagalbą.

Prievartą patyrę ar apleisti vaikai arba bet kokios rūšies smurtą patyrę vaikai gali būti laikinai apgyvendinami kitoje šeimoje, specialiaame centre ar patikėti globėjams – tai taikoma kaip neatidėliotina priemonė.

Jei esate kviečiamas atvykti į ikiteisminio tyrimo įstaigas ir esate jaunesnis nei 14 metų, jus turi lydėti jūsų tėvai arba globėjas arba institucijos, kuriai patikėtas jūsų auklėjimas ir lavinimas, atstovas, taip pat teisminės institucijos paskirtas psichologas. Psichologas per visą teismo procesą teikia nepilnamečiui ekspertinių patarimų. Jei jūsų tėvai arba globėjai taip pat dalyvauja baudžiamojoje byloje arba gali būti suinteresuoti daryti įtaką jūsų parodymams, jūsų apklausa vyks dalyvaujant globos institucijos atstovui arba visiškai veiksniam giminaičiui, taip pat teisminės institucijos paskirtam psichologui.

Jei posėdis susijęs su institucijos, kuriai patikėtas jūsų auklėjimas ir lavinimas, darbu, tos įstaigos atstovą pakeičia globos institucijos atstovas arba visiškai veiksnius giminaitis, taip pat teisminės institucijos paskirtas psichologas.

Apklausa privalo būti įrašyta. Jei to padaryti neįmanoma, būtina tai pažymėti protokole ir nurodyti priežastis.

Jus gali apklausti tas pats asmuo specialiai suprojektuotose / pritaikytose patalpose, jei tai įmanoma.

Tiriant tam tikrų kategorijų nusikaltimus, apklausas gali vykdyti tos pačios lyties kaip ir auka asmuo. Jus taip pat gali lydėti jūsų pasirinktas asmuo.

Jūs turite teisę turėti atstovą visos bylos metu. Jei neturite advokato, teismas padės jums jį surasti. Jei jūsų šeima negali sumokėti už advokato paslaugas, turite teisę gauti nemokamą teisinę pagalbą.

Prekybos žmonėmis bylų atveju jaunesni nei 14 metų nepilnamečiai apklausiami dalyvaujant bent vienam iš tėvų ar kitam teisiniui atstovui. Be to, dalyvauti apklausoje būtina turi psichologas ir Socialinio darbo ir vaikų apsaugos generalinio direktorato atstovas.

Mano šeimos narys mirė įvykdžius nusikaltimą. Kokios mano teisės?

Šiuo atveju jūs esate nusikaltimo auka ir jums priklauso visos pirmiau nurodytos paramos ir apsaugos paslaugos, įskaitant informaciją, psichologinį konsultavimą, teisinę pagalbą, nukreipimą sveikatos priežiūros paslaugoms, socialinės įtraukties / reintegracijos paslaugas ir pan.

Dėl nužudymo arba nužudymo sunkinančiomis aplinkybėmis, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 188 ir 189 straipsniuose, mirusio asmens, taip pat dėl tyčinių nusikaltimų, dėl kurių auka miršta, mirusio asmens sutuoktinis (-ė), vaikai ir išlaikomi asmenys turi teisę gauti nemokamą teisinę pagalbą ir finansinę kompensaciją iš valstybės.

Nemokama teisinė pagalba taip pat suteikiama ir kitų nusikaltimų atvejais, jei aukos mėnesinės pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui, nėra didesnės nei nacionalinis bazinis minimalus darbo užmokestis neatskaičius mokesčių, nustatytas tais metais, kai buvo pateiktas prašymas dėl nemokamos teisinės pagalbos.

Mano šeimos narys buvo nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Žr. pirmiau.

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios sąlygos taikomos? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Tarpininkavimas galimas pagal baudžiamąją teisę lengvesniais laikomų nusikaltimų atveju. Procedūrą galima prašyti taikyti tik jei joje sutinkate dalyvauti jūs ir nusikalstamą veiką padaręs asmuo. Per tarpininkavimo procedūrą būsite kviečiamas į tam tikrą skaičių susitikimų su nusikalstamą veiką padariusiu asmeniu, kad aptartumėte susitaikinimo galimybes. Šių susitikimų rengimą palengvins tarpininkas. Jei pasibaigus šiai procedūrai su nusikalstamą veiką padariusiu asmeniu pasiekėte susitarimą, galite atsiimti savo pareiškimą ir byla bus baigta. Jei procedūra nėra sėkminga, baudžiamoji byla bus nagrinėjama toliau taip, tarsi tarpininkavimo nebuvo.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame išdėstytos mano teisės?

- Įstatymas Nr. 135/2010 dėl Baudžiamojo proceso kodekso su pakeitimais (rum. *Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)
- Įstatymas Nr. 678/2001 dėl prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su ja su pakeitimais (rum. *Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*)
- Vyriausybės nutarimas Nr. 1216/2001, kuriuo patvirtinamas nacionalinis veiksmų planas dėl kovos su prekyba žmonėmis (rum. *Hotărârea de Guvern nr. 1216/2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane*)
- Įstatymas Nr. 211/2004 dėl tam tikrų nusikaltimo aukų apsaugos priemonių su pakeitimais (rum. *Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*)
- 2007 m. spalio 10 d. Vyriausybės nutarimas Nr. 1238, kuriuo patvirtinami nacionaliniai konkretūs specializuotos pagalbos paslaugų teikimo prekybos žmonėmis aukoms standartai (rum. *Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane*)
- Įstatymas Nr. 217/2003 dėl smurto šeimoje prevencijos ir kovos su ja su pakeitimais (rum. *Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*)
- Įstatymas Nr. 272/2004 dėl vaikų teisių apsaugos ir skatinimo su pakeitimais (rum. *Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*)
- Įstatymas Nr. 682/2002 dėl liudytojų apsaugos su pakeitimais (rum. *Legea 682/2002 privind protecția martorilor*)
- Įstatymas Nr. 192/2006 dėl tarpininkavimo ir tarpininkų profesijos organizavimo su pakeitimais (rum. *Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator*)
- 2022 m. liepos 19 d. Įstatymas Nr. 230, kuriuo iš dalies keičiamas ir papildomas Įstatymas Nr. 318/2015 dėl Nacionalinės areštuoto turto administravimo agentūros įsteigimo, sandaros ir veikimo, kuriuo iš dalies keičiami ir papildomi tam tikri įstatymo galią turintys aktai ir iš dalies keičiamas bei papildomas Įstatymas Nr. 135/2010 dėl Proceso kodekso (rum. *Legea nr. 230 din 19 iulie 2022 privind modificarea și completarea Legii nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură*)
- 2023 m. birželio 8 d. Nutarimas Nr. 541 dėl nusikaltimų aukoms skirtų kuponų išdavimo, paskirstymo ir atsiskaitymo už juos metodikos patvirtinimo, jų dydžio nustatymo, viešųjų ir privačiųjų subjektų, dalyvaujančių skyrimo mechanizme, atrankos kriterijų patvirtinimo ir Vyriausybės nutarimo Nr. 652/2009 dėl Teisingumo ministerijos organizavimo ir veikimo papildymo (rum. *Hotărârea nr. 541 din 8 iunie 2023 pentru aprobarea Metodologiei de emitere, distribuire și decontare a kuponelor infracțiunii, pentru stabilirea*

cuantumului acestora, precum și a Criteriilor delectare a ENTITĂȚILOR publice și private în mecanismul de acordare și pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției)

■ Paskutinis naujinimas: 09/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.